

...ta undecim... u... et in ve... d'ios...
...hic stans tota die doct...
...Vicit illis. Ite et vos in vinea...
...dicit dñs vinee paratorum suo...
...hic mercede in cipient...
...sicut q... qui circa undecima hora...
...ulos denarios. venientes autem...
...hic cent acceptum. Accipit autem et...
...ceptientes. murmurabant ad...
...Hu novissimi una hora factum...
...portatum pondus diei et...
...ut. Amice n... facis t... in vinea...
...neam. Tolle qd tuu...
...sicut...
...quia...
...p...
...et...
...n...
...p...
...die...
...no ab...
...llu...
...ut...
...in...
...ign...
...g...
...ca...
...terra...

In **in** **in**

Wolke

Rubr. VII.

Nro. 35.

Gymnasial - Bibliothek

zu Cöthen.

6
**METHODUS
CONCIONANDI
TABELLARIS**

Ex

B. Hülsemanni Oratoriâ

Ecclesiasticâ maximam partem
concinata,

&

**Cum Exemplo Biblico Tractati-
onis Textûs,**

edita

â

M. JOHANNÉ HENNINGIO,

Solqvellâ Marchico, P. L. C.

& Illustris Quedlei CON-
RECTORE,

QVEDLIMBURGI,

Formis Johannis Ockelii,

A. E. D. clj lxx LXXVII.

METHODUS
CONCIONARIUM
TABULARIS

Ex
B. Hülsmanni Orationis

ecclesiasticae maximam partem

concinna

&

Cum Exemplo Biblico Tabulari

omnis Textus

editus

à

M. JOHANNES HENNINGIUS

Solpvellæ Marchico, P. L. C.

& Magister Quædæ CON-

RECTOR

QUÆDÆM

Magister Johann Ockell

A. D. M. DC. LXXVII

METHODI CONCIO- NANDI

TABULA I.

De Præcognitis.

Concionis Sacræ notanda

1. Definitio. Concio Sacra est Ora-
tio ex verbo DEI, fidem vel vitam
Christianam spectans & ad svasio-
nem directa.

2. Synonymia. Vocatur aliàs Homilia,
Catechesis & quævis instructio in do-
ctrinâ & moribus.

3. Etymologia, quæ respicit

1. Subjectum & ejus Dispositionem
seu Qualitates.

2. Objectum & varietatem ejus.

3. Causas

1. Externas, quæ sunt

1. Efficiens

1. Principalis, Spiritus S.
qui precibus invocandus est.

2. Proxima, ordinariè vo-
catus Minister.

a

b

a b

1. Finis, qui multiplex est.

2. Internas, quæ sunt

1. Materia, Textus qui est

1. Biblicus, isq; vel

1. Ordinarius

1. Anniversarius, ut: Evange-
lia, Epistolæ, Catechesis, Hi-
storia Passionis.

2. Hebdomadarius, quando
certum caput explicatur
aut certus liber.

2. Extraordinarius, & electus
pro ratione

1. Diversi temporis, quo pecu-
liaris quædam festivitas in-
dicatur, qualis est Concio-
nis

1. Eucharistica.

2. Jubilææ.

3. Supplicatoria.

4. Electitiæ pro tempore
messis, belli, pestis, fa-
mis &c.

5. Valedictoria.

6. Initialis.

7. Gratulatoria, &c.

2. Personarum, est Concionis

1. In.

a b c

a b c

- c1. Inauguralis
- c2. Principum.
- 12. Doctorum.
- 13. Pastorum.
- 14. Conjugum.
- c5. Recens baptizatorum.
- 12. Nuptialis.
- c3. Funebres.
- 13. Singularis loci ut in encyclo-
- 11. Novi templi. (niis
- 12. Nova scholæ.
- 13. Novarum ædium.
- c2. Ecclesiasticus
 - c1. Hymnus sive Cantio Ecclesiastica.
 - c2. Oratio quædam Rhythmica.
- 12. Forma, de qua Tab. seq.

TABULA. II.

De Forma communi Concionis, sive
Analyfi Grammaticâ & Logicâ.

Forma Concionis est vel

- c1. Informans, quæ est Concionis secundum omnes partes essentielles, sive absolutus in mente conceptus, sive coniecta in chartam, aut impressa memo.

a

memoriae & coram populo dicta dispositio. Et haec vel

1. Communis, quae dat esse omni Cō-
cioni, ut sermo sit sacer, ad persua-
dendum sufficiens & ordinatus. Con-
stituitur ex Analyfi

1. Grammatica, ubi peruntur argu-
menta

1. Ab Etymologia seu notatione
Nominis.

2. A Synonymia sive notatione
& exhibitione phrasium & vo-
cum idem significantium.

3. Ab Homonymia sive remotio-
ne æquivocationis.

2. Logica, ubi peruntur argumenta

1. A Definitione, ubi conside-
ratur

1. Genus.

2. Species.

3. Differentia.

4. Proprium.

5. Accidens, quod est vel

1. Præcedens.

2. Concomitans.

3. Consequens.

1. Ne-

a b e

e b c

- § 1. Necesarium.
- § 2. Contingens.

2. A Distributione

- 1. In totum & partes, quæ enumerantur.
- 2. In Causas
 - § 1. Principales.
 - § 2. Impulsivas.
 - § 3. Instrumentales.
- 3. In effectus, qui cum Causis uberrimè scil: quot & quotuplices sint, declarari possunt.
- 4. Quoad subiectum, de quo sermo est.
- 5. Quoad Objectum, in quod tenditur.
- 6. Quoad Finem.

3. A Comparatis

- 1. Affirmantibus
 - 1. à Pari.
 - 2. à Simili.
 - 3. ab Exemplo.
- 2. Negantibus
 - 1. ab Impari.
 - 2. à dissimili.
 - 3. à Majori.
 - 4. à Minori.

4. Ab

- a b c
- 4. ab Oppositis
 - 1. Disparatis.
 - 2. Contrariis.
 - 3. Contradictoriis.
 - 4. Privantibus.
 - 5. Testimonio
 - 1. Divino, quod est vel
 - 1. Externum, ut dicta S. Co-
dicis.
 - 2. Internum, testimonia Spi-
ritus S. & conscientiae.
 - 2. Humano
 - 1. Ecclesiastico
 - 1. Virorum Sanctorum,
 - 2. Patrum.
 - 2. Profano & ipsa Experien-
tia.
 - 2. Adequata, quae est materiae secun-
dum certum genus causae, vel u-
num vel aliquot simul, accom-
modata dispositio.
 - 2. Assistens, de qua infra, est Concio-
nis, secundum partes communis O-
ratoriae, artificialis dispositio.

TABULA III.

De Causarum generibus quinque.

For.

Forma adequata Concionis est, quæ adstrin-
gitur ad certum genus cause, & respicit
vel

1. Τα πιστα sive credenda, unde oritur
Genus

1. Didascalicum, quod est Articuli
cujusdam fidei aut Historiæ sacræ
in Thesi facta tractatio.

2. Elenchicum, quod est ejusdem
articuli confutatoria in Antithesi
vindictio.

2. Τα παρηγοια sive facienda, unde Genus

1. Paedenticum, quod est Auditorum
ad mores Christianè informan-
dos institutio.

2. Epanorthoticum, quod est Audi-
torum à peccatis in Deum, sese
& proximum commissorum ad re-
gulam divinæ justitiæ revocatio.

3. Paracleticum, quod est Auditoris
adversus quævis mala pænæ, culpa
& probationis erectio.

TABULA IV.

De Genere Didascalico.

In Genere Didascalico considerantur

1. Species, quæ sunt

1. In genere

- a b
- | 1. Catechesis, sive universa Doctrina Christiana, aut ejus caput & certus articulus fidei.
 - | 2. Interpretatio Scripturæ, vel integri libri, vel partis alicujus Scripturæ enarratio.
 - | 2. In specie
 - | 1. Historica narratio.
 - | 2. Asseveratio.
 - | 3. Demonstratio.
 - | 4. Testificatio de personæ aut rei cujusdam natura & qualitate.
 - | 5. Mandatum.
 - | 6. promissum.
 - | 2. Objectum, ut sunt Articuli fidei
 - | 1. Christianæ in genere.
 - | 2. Justificantis in specie, ut
 - | 1. Historia.
 - | 2. Mandatum.
 - | 3. Exemplum.
 - | 4. Promissum &
 - | 5. Quicquid in Scripturis docetur, quid & quale sit.
 - | 3. Modus tractandi, seu Argumenta quæ sumuntur
 - | 1. A Personâ, quæ describi potest
 - | 1. à Patriâ.
- b

b

2. à Parentibus & majoribus.
 3. à sexu.
 4. à Natalibus.
 5. à Fratribus & Cognatis.
 6. ab Ingenio.
 7. ab Educatione.
 8. à Disciplinâ.
 9. à Doctrinâ.
 10. à Spiritus S. donis.
 11. à Rebus gestis, & harum præmiis.
 12. ab eventu & fortunâ.
 13. à Mortie.
 14. à Fama & statu post mortem.
-
2. A Rebus, quarum Affectiones considerantur, secundum Qualitates Theologicas, Ethicas, Physicas, & omnes locos Topicos.
 3. A Mediis naturalibus, licitis, utilibus, aut contrariis.
 4. A Modo, quô aliquid factum sit, vel deceat agi.
 5. A Fine vel proximo vel remoto.
 6. A Tempore quando aliquid factum sit.
 17. A Loco & aliis, quæ ad rem describendam excogitari possunt.

TA-

TABULA V.

De Genere Elenchico.

In Genere Elenchico considerantur

1. Species, quæ sunt

1. Accusationes.

2. Defensiones.

3. Errorum fidei exprobrationes.

4. Expostulationes.

5. Refutationes.

6. Negationes.

7. Maledictiones.

8. Excommunicationes.

2. Objectum, sunt Heterodoxiæ refutan-
dæ seu Antitheses.

3. Modus tractandi, quò argumenta pe-
tuntur

1. à Scripturâ repugnante.

2. à triplicis status negatione.

3. ab Inconsequenti.

4. ab Impossibili.

5. à blasphemo in DEUM & Chri-
stum.

6. à Contradictione.

7. ab Analogia fidei.

8. à conflictu & propriâ confessione
Adversariorum.

TAB

TABULA VI.

De Genere Pædeutico.

In Genere Pædeutico considerantur

1. Species, quæ sunt Textus
 1. Præcipientes sanctimoniam.
 2. Svadentes & dissvadentes.
 3. Adhortantes.
 4. Commendantes & Exemplum proponentes.
 5. Promittentes.
2. Objectum, quod consistit in
 1. Moribus hominis Christiani.
 2. Virtutibus Moralibus erga
 1. DEUM.
 2. Scipsum.
 3. Proximum.
3. Modus tractandi s. Argumenta, quæ depromuntur
 1. A Mandato DEI.
 2. ab Æquitate naturali & morali.
 3. à Necesitate.
 4. ab Honestate.
 5. à Jucunditate.
 6. ab utilitate & oppositâ Inutilitate & Incommodo si omittatur.
 7. à Facilitate.

8. ab

8. ab Exemplo præmiorum.

9. ab Exemplo poenarum.

TABULA VII.

De Genere Epanorthotico.

In Genere Epanorthotico considerantur

1. Species

1. Communes

1. Cum Pædeutico, disquisitiones.

2. Cum Elenchtico, imprecationes, devotiones.

2. Propriæ, vituperationes, comminationes, poenæ.

2. Objectum, correctio vitiorum adversus Præcepta Decalogi commissorum, seu, sicuti Objectum Pædeutici sunt Præcepta, ita Objectum Epanorthotici sunt prohibita.

3. Modus tractandi seu Argumenta, quæ potissimum sumuntur ex locis generi Pædeutico contrariis scil.

1. ab Interdicto divino,

2. ab Iniquo.

3. à non necessario.

4. ab Indecoro.

5. ab Injucundo, respectu

1. Dei

- 1. Dei.
- 2. Angelorum.
- 3. Hominum piorum.
- 6. ab Inutili.
- 7. à Difficili.
- 8. à Damno temporali & æterno.
- 9. à Contrariis piorum Exemplis,
- 10. à gaudio Diaboli & malorum An-
gelorum.
- 11. à severitate vindicis Dei.
- 12. à poenæ æternitate, sive Inferni angos-
ribus, qui describi possunt
 - 1. ab æternitate,
 - 2. à vehementiâ, &
 - 3. ab aliis circumstantiis.

TABULA VIII.

De Genere Paracletico.

In Genere Paracletico seu Consolatorio con-
siderantur

- 1. Species, quæ sunt
 - 1. Sympathiæ.
 - 2. Querelæ.
 - 3. Promissiones auxilii.
 - 4. Erektiones in adversis.
- 2. Objectum, quod est homo afflictus
 - 1. Spiritualiter

- I**
- 1. Tentationibus.
 - 2. Diffidentia.
 - 2. Corporaliter, quâvis à quovis illa-
tâ calamitate.
 - 3. Modus tractandi, seu Argumenta, quæ
petuntur
 - 1. à Dei Misericordiâ & potentiâ.
 - 2. à Christi merito & intercessione.
 - 3. ab Assistentiâ Spiritus S.
 - 4. à DEI providentia.
 - 5. à communi omnium piorum sorte.
 - 6. ab Exemplo Christi, Prophetarum &
Apostolorum.
 - 7. à Calamitatis utilitate.
 - 8. à Tribulationis brevitate.
 - 9. à Conscientiæ puritate & causæ boni-
tate.
 - 10. à subsequente lætitia & excellenti
gloriâ.

TABULA IX.

De Concionis Formâ assistente.

Forma Concionis assistens, quæ facit ad
melius esse, sive externa, est vel

- I**
- 1. Technologica, quæ considerat partes
 - 1. Generales
 - 1. Exordium,
 - 2. Propositionem s. partitionem,
 - 3. Con-

a	b	c	
			3. Confirmationem.
			4. Perorationem.
			2. Speciales, quæ sunt subdivisiones & amplificationes, præcipuè verò quæ principalia membra immediate tangunt.
			2. Pathologica, quæ est Concionis per verba, res & gestus movendis affectibus aptos, interdistingua descriptio & pronuntiatio.

TABULA X.

De Exordio.

Exordium est prima Concionis pars, quâ via ad aliquod thema pertractandum sternitur, gratia DEI impetratur & attentio in animis Auditorum conciliatur. Estq; vel

1. Generale seu remotum, aliàs Præambulum dictum

1. Invariantum, quod constare solet

1. Apprecatione.

2. Nostri congressus causæ declaratione.

3. Finis hujus sat ardui elevatione.

4. Nostræ imbecillitatis extenuatione.

5. Ad gratiam divinam impetrandam adhortatione.

B

6. Modi

- b e**
6. Modi impetrandi, qui fit per Orationem Dominicam, expressa denominatione.
7. Textus distincta & clara lectione.
2. Variatum, quod suscipitur
1. Circa Festa
1. Ex nuda & quidem Biblica ad attentionem adhortatione.
2. Ad Festum applicatione
1. Dicti.
2. Typi.
3. Emblematis.
2. Circa alicujus actus solennitatem ex varietate Circumstantiarum, quae referunt vel
1. Laetitiam, & sic introitus dicto constat, quod cum laetitia vel jubilo Prophetico aut Apostolico & ad praesentem circumstantiam factus idoneo est prolatus.
2. Tristitiam & sic praebulum tristitiae significationem habet.
2. Speciale sive propinquum, cujus notanda sunt
1. Leges & affectiones, quae sunt 5.
1. Sit venustum & elegans.
2. Cum textu vel materia conveniat, nec nimis longè petendum sit.
3. Nec

- 3. Nec nimis sit prolixum sed breve,
- 4. Sit verecundum, modestum & humile.
- 5. Ad benevolentiam, attentionem & docilitatem Auditorum excitandam accommodatum.

2. Fontes seu Loci, ducitur nempe vel
- 1. à laude auctoris & commendatione loci tractandi.
 - 2. à sententiâ quâdam generali futuræ materiæ accommodata, ut ita thesis referatur ad hypothefin.
 - 3. à cohzsione contextus ejusq; scopo & summa, præsertim si sit concio textualis.
 - 4. ab occasione & causâ impulsivâ.
 - 5. à circumstantia Personarum s. Concionatoris s. Auditoris.
 - 6. ex loco parallelo, typo vel exemplo Biblico.
 - 7. à contrario.
 - 8. à recapitulatione superioris Cō-

3. Partes, seu membra, quæ sunt

- 1. Πρότασις seu Propositio.
- 2. Ἀπλολογία seu ratio.
- 3. Ἐκθεσις seu expositio.
- 4. Ἀυξήσις seu amplificatio.

b

B 2

9. Ar.

- 5. Ἀντίθεσις seu contrariæ opinionis rejectio.
- 6. Ἀπόδοσις ad præsentem scopum applicatio.
- 7. Ἀξιωματικὴ materia tractanda significatio & voti recitatio.

TABULA XI.
De Propositione.

Propositionis notanda

- 1. Definitio. Propositio est scopi præsentis & totius summæ orationis accurata delineatio.
- 2. Divisio. Est vel
 - 1. Explicita, quæ apertis verbis recitatur, eaq; vel
 - 1. Simplex quæ aut
 - 1. In genere dicit, nos acturos esse de hoc Textu.
 - 2. In specie unicū proponit Thema deinceps considerandum.
 - 2. Composita, quæ pluribus constat partibus, & propterea continet in se Partitionem seu divisionem Textus. Estq; vel
 - 1. Sejunctiva, quæ recitatis Textus partibus semovet ea, de quibus dicturi non sumus.
 - 2. Enumerativa, quæ exponit de quibus dicturi sumus, 2. Imo.

- a b
- 2. Implicita, quæ per totum orationis contextum sparsa, non nisi integra oratione auditâ cognosci potest.
- 3. Virtutes & requisita, quæ sunt
 - 1. Sufficientia.
 - 2. Brevitas.
 - 3. Perspicuitas.
 - 4. Accurata concinnitas.
- 4. Adjunctum, quod complectitur
 - 1. Peritionem attentæ auscultationis.
 - 2. Invocationem Dei seu votum, cujus formula vel
 - 1. Stata.
 - 2. Varians & petita vel
 - 1. à dicto quodâ Scripturæ. (bis.
 - 2. ex summa Exordii ejusq; ver.
 - 3. ex materiâ de quâ dicendum.
 - 4. à tempore.

TABULA XII.

De Confirmatione.

Confirmatio est Thematis propositi per convenientia singulis dicendi generibus argumenta deductio. Partes ejus sunt tres

1. Enarratio sive Paraphrasis Textus, quæ includit Analyfin

1. Grammaticam, ubi respiciendum

a b

B 3

1. Ad

1. Ad vocabulorum nativam significationem, an propria sint, an figurata.
2. Ad Idiotismos lingvæ.
3. Ad emphases.
2. Logicam, in vi consequentiæ & connectione antecedentium & consequentium.
3. Rhetoricam, per Tropos & Schemata, quæ partes singulæ dictis Scripturæ parallelis explicari solent.
2. Deductio sive Demonstratio, quando Thema nostrum probamus & amplificamus pro ratione Partitionis, quæ
1. Dogmatica, quando unicum Thema tractare volumus, ubi possumus usurpare argumenta insita, quæ ex ipso eruuntur contextu pro ratione
1. Simplicis generis.
2. Mixti, quæ illustrantur
1. Dictis S. Scripturæ κατὰ τὸ
2. Exemplis. (ῥητὸν & διάνοιαν.
3. Similibus.
2. Thematica, quando Conclusio in aliquot Themata est distributa, & sic assumuntur Argumenta aliunde petita

L. Per

1. Per Allegoriam, quæ est textus simplicis à proprietate sermonis ad figuratam intelligentiam traductio, fitq; per Analogiam rei cum re, quando propositi Thematici effectum, attributa, causas &c. alii quoque rei per comparationem accommodamus.
2. Per Analogiam, quando id quod de rebus terrenis vel quibuscunq; aliis dicitur, ad cœlestia applicatur.
3. Ex Locis Personarum, ut sunt Nomen, Genus, ratio, ætas, studium, educatio, mens, fortuna, convictus, sexus, res gestæ.
4. Per diversas proponendi formas,
 1. Interrogationem.
 2. Asseverationem.
 3. Syllogismum.
 4. Dilemma.
 5. Remotionem contrarii.
 6. Erprobationem.
5. Per circumstantias temporis
 1. Antecedentes.
 2. Concomitantes.
 3. Consequentes.
6. Per varias figuras

- 1. Dictionis.
- 2. Sententiæ, potissimum
 - 1. Exclamationem.
 - 2. Interrogationem.
 - 3. Prosopopœiam.
 - 4. Epanorthosin.
 - 5. Communicationem.

3. Applicatio seu Usus

- 1. Dogmaticus, qui consistit in
 - 1. Articuli fidei probatione.
 - 2. Adversarii refutatione, per
 - 1. Genus Elencticum, ubi argumenta apta peruntur, quæ Tab: V. enumerata sunt. Brevissimè ostenditur, quod fundamenta Adversarii sint
 - 1. Ἄγροφα.
 - 2. Ἀντίγροφα.
 - 3. Ἄλογα.
 - 2. Occupationem
 - 1. Monitoriam.
 - 2. Confessoriam.
 - 3. Excusatoriam.
 - 4. Emendatoriam.
 - 5. Asseveratoriam.

2. Moralis, qui respicit vel

1. Con-

1. Consolationem in genere Paracletico.

2. Mores

1. Informandos in Genere Pædeutico.

2. Corrigendos in Genere Epanorthotico. Ubi Argumenta periposunt

1. Per Deductionem unius generis ad aliud.

2. Per translationem Theseos ad Hypothesin, cum doctrina generalis seu communis sententia; ad certum aliquod factum, species diversas, sub uno genere contentas, accommodatur.

3. Per translationem Hypotheseos ad Thesin, cum causa seu negotium, de quo agitur, ad locum communem refertur, ad quem causa ista pertinet, velut species ad suum genus.

TABULA XIII.

De Peroratione.

Peroratio est totius Concionis conclusio, siquidem per illam deductio materię artificiosè clauditur. Est vel

1. Proxima, quæ constat

a

C. 5.

1. Bre.

1. Proxima, quæ constat
- 1. Brevisimâ dictorum repetitione.
 - 2. Concitatione affectuum, quæ debet esse
 - 1. brevis & nervosa.
 - 2. Alacris & excitata, veluti jam parva victoria.
 - 3. Voto, quod ponitur in forma vel
 - 1. Gratiarum actionis.
 - 2. Precationis.
2. Remota, quæ fit post precationem comunem & orationem Dominicam, & plerumq; desumitur ex Phil. 4, 6. nonnunquam ex Num. 6, 25, 26.

TABULA XIV.

De Pathologia Reali.

Pathologia, doctrina de concitandis affectibus, est vel

1. Realis, & sumitur ex convenientibus argumentorum locis, quæ apta sunt affectibus in uno quoq; genere dicendi. Argumenta hæc inducunt vel
- 1. Amorem, ubi illa sumuntur partim
 - 1. In Specie pro ratione Auditoris, si forte vitio aliquo laboraverit, ubi ex commodis locis argumenta petuntur.
 - 2. In genere

1. à con-

a b

1. à convenientiâ sive sympathia
rei & objecti ad cuius amorem
Auditorem instigamus.

2. à beneficiis & eorum rumina-
tione.

3. à modestia petentis.

4. à iucunditate ejus amoris.

5. ab integrâ petentis fama, quod
omnes ei faveant.

6. ab ejus pulchritudine.

7. à benevolentia ejus erga nos.

8. à veracitate & fidelitate ejus.

9. à facili.

10. ab odio adversarii, ejusq;
comparatione

11. à utili.

12. à gloria & laude nostra.

13. à Dei gaudio.

2. Odium, suntq;

1. Objecti contemptibilitas.

2. Incomoda amoris.

3. Contumelia nobis illata.

4. Indignitas contumeliosi.

5. Subjecti arrogantia, quod, si
ametur, nobis impetrare velit.

3. Metum, suntq;

1. Malum impēdens subitaneum.

2. Offensa Jehovæ sublimitas.

a b c

3. Ejus

a	b	c	
			3. Ejus sanctitas, quæ non admittit peccatum inultum.
			4. Potentia ad vindicandum.
			5. Severitas in vindicta.
			6. Peccati semel perpetrati irrevocabilitas.
			7. Scandalum inde ortum, & ejus reatus.
			8. Vitæ nostræ incertitudo.
			9. Incertitudo conversionis, & judiciorum DEI abyssus. (rus.)
			10. Impœnitentiũ perpetui cruciatum.
			4. Commiserationem, ubi hæc argumenta
			1. Confessio peccatoris. (menta)
			2. Timor seu verecundia ejus.
			3. Pudor.
			4. Exaggeratio miseræ.
			5. Subjectio.
			6. Infortunii ejus ad præsentes Auditores accommodatio.
			5. Pudorem seu erubescenciam, ubi sumuntur argumenta
			1. A turpitudine rei per se.
			2. ab ejus manifestatione.
			3. à manifestatione coram superioribus, Magistratu &c.
			4. à despectu, qui inde ortus est.
			5. à viliorum hominũ vita meliore.
			6. ab
a	b	c	

a

b

c

- 6. ab opprobrio hominum tum pi-
orum tum impiorum.
- 7. à præsentia Angelorum, & rela-
tione hujus turpitudinis in coetu
beatorum.

- 6. Spem ac fiduciam, si inculcetur
 - 1. Misericordiæ divinæ magnitudo.
 - 2. Meriti Christi amplitudo.
 - 3. Promissionum Evangelicarum
universalitas.
 - 4. Juramenti divini firmitudo.
 - 5. Ex auditionis promissæ infallibi-
litas.
 - 6. Exemplorum multitudo & va-
rietas.

- 7. Iram, si exponatur
 - 1. Atrocitas facti.
 - 2. Exaggeratio circumstantiarum.
- 8. Lenitatem, per facti
 - 1. Confessionem.
 - 2. Excusationem, aut
 - 3. Deprecationem.

Verbalis, quæ est orationis per Tro-
pos & Figuras exornatio.

- 3. Moralis, quæ est ratio excitandi affectus,
per mutationem vocis, mores & ge-
stus corporis.

TAg

TABULA XV.

De Pathologia Verbalī,

Hæc consistit in

- 1. Tropis.
- 2. Figuris

- 1. Dictionis, quæ unicuiq; generi adhiberi possunt.
- 2. Sententiæ: ut plurimum adhibetur in Genere.

1. Didascalio, Exclamatio,

2. Pædeutico

1. Apostrophe.

2. Prosopopœia,

3. Communicatio,

4. Epizeuxis.

3. Epanorthorico, Epanorthosis & cæ figuræ, quæ Generi Pædeutico inserviunt.

4. Elenchtico, Epanorthosis & Addubitatio.

5. Paracletico, Prosopopœia & Apostrophe.

TABULA XVI.

De Pathologia Morali.

Quæ consistit in

1. Gestis

si. Gestibus, quorum notanda Regula

1. Generales. Gestus Ecclesiastæ sit

1. Accomodatus ad res sacras, adeoque ad devotionem per omnia compositus.

2. Naturam imitans & ab omni affectatione alienus.

3. Decorus & gravis sine deformitate, sine circulatoria levitate & histrionicâ gesticulatione.

4. Moderatus, ut neq; in excessu neq; in defectu peccetur.

5. Diversus atq; affectuum rerumq; varietate varius.

2. Speciales

1. Respectu totius corporis, videlicet:

1. Status corporis sit erectus non incurvus aut vacillans.

2. Corpus non sit instar trunci immobile, sed per vices moderate flectatur ad Auditores ab utroq; latere stantes vel sedentes, sic tamen ut absit omnis indecora corporis inclinatio.

2. Respectu certarum partium & quidem

1. Capitis, quod secundum naturam sit erectum, omnisq; motus indecori & immodici expers.
 2. Vultus, qui aptè sit compositus & ad exprimendum affectum accommodatus.
 3. Oculorum, qui sint apertè & moderatè mobiles.
 4. Oris, quod rotundum sit.
 5. Humerorum, qui sint æquales & quieti.
 6. Manuū, quæ moveri debent in postulando, pollicendo, vocando, minando, gaudendo, negando, inhibendo, admirando, probando.
 7. Brachiorū, quæ in violentâ dimissione vel repulsi possunt porrigi.
 8. Pectoris, quod in vehementi asseveratione tundi potest.
2. Voce, quæ sit
1. Naturalis, non affectata.
 2. Emendata & à vitiis lingvæ omnibus purificata.
 3. Clara & alacris.
 4. Ornata & suavis, non animosa, sed pro rerum varietate varia.
 5. Distincta & fluens.
 6. Moderata h. e. neq; nimis intensa vel

a b

vel velox , neq; nimis remissa vel tarda.

7. In principio Concionis submissa & sedata , deinde paulatim asurgat , eleuetur & intendatur , donec circa amplificationem & perorationem sit maximè exaltata & inuenta.

3. Moribus , qui cuiusvis naturæ permittuntur.

TABULA XVII. & ult.

Sistens Regulas quasdam speciales Tyroni imprimis Oratorix Ecclesiasticæ observandas , quæ respiciunt vel

1. Modum privatim meditandi & conscribendi Conciones , qui seqq. describi potest.

1. Ut in rerum omnium , sic & in Concionum meditatione prærequiritur tranquillitas omnis , devotio cordis , solitudo loci & temporis oportunitas.

2. Res pro Concione tractandæ diligenter concipi & firmiter imprimi debent.

3. Ante conscriptionem , Textus necessario præcognoscendus est , quam potest fieri

a. b

C

1. Per

1. Per crebram Versionis Germanicæ lectionem.
 2. Per fontium inspectionem.
 3. Per scopi considerationem.
 4. Per rerū sensū investigationem.
 5. Per revocationem ad methodum seu caput aliquod in locis Theologicis.
 6. Per Analysin & resolutionem in charta consignandam.
 7. Per unius atq; alterius interpretis inspectionem.
4. Non tantum Concio mente concipi, sed simul in chartam conjici & consignari debet.
 5. Quando quis primum incipit sermones habere ad populum, consultum tutumq; est, omnia verborum tenus & quidem Germanicè annotare aliquot vicibus. Post autem consignationem paulatim contrahat & præcipua tantum in chartam referat, brevibusq; terminis Latinis comprehendat.
 6. Concio, quantum fieri potest, ita consignetur, ut septem positis Virtutibus instructa sit, nimirum

1. Veritate.
2. Decoro.
3. Gravitate.
4. Sufficiencia.
5. Perspicuitate.
6. Aptâ Dispositione.
7. Brevitate.

2. Modum imprimendi Conciones pri-
varim conscriptas. Ubi notanda me-
morix adminicula, quæ

1. Generatim enumerantur, suntq; vel

1. Generalia, quæ in quâvis mate-
riâ imprimenda solent, & debent
adhiberi, ut

1. Temperantia.

2. Justa diæta.

3. Exercitatio crebra.

4. Intelligentia rerum.

5. Ordo.

6. Scriptio.

7. Meditatio.

8. Notæ Mnemonicæ.

2. Specialia, quæ non omnibus, neq;
in omni materiâ conveniunt, ut

1. Loca &

2. Imagines.

2. Speciatim tyroni Eloquentiæ sacre
commendantur, ut

1. Ordo, ubi requiritur

1. Ut concionaturus ante omnia
textum sacrum, quem vult ex-
plicare, memoriâ teneat, & ad
singula ejus membra in totâ
concione respiciat.

2. Ut Dispositionem Concionis
memoriâ accuratè compre-
hendat, idq; vel

1. Beneficio tabellæ.

2. Consignatione Dispositio-
nis in margine per certa
lemmata.

2. Scriptio, quæ requirit

1. Ut Concionaturus concionem,
si non quoad omnia, tamen
quoad præcipua membra con-
signet in chartam.

2. Ut membra Concionis princi-
palia spatiolo quodam inter-
jecto consignet, quò respirati-
onis tempus intelligatur, & lo-
cali meminiscentiæ adminicu-
lum quoddam suppeditetur.

3. Ut membra præcipua lineola
subducantur, aliæq; notæ mne-
monicæ adhibeantur.

3. Meditatio, quæ requirit

1. Ut

- a
- b
1. Ut Concionaturus concionem scriptam subinde relegat.
 2. Ut inter legendū habeat animū tranquillū ab aliis cogitationibus, curis & affectibus liberum.
 3. Ut deniq; semetipsum prober, num omnia sint memoriæ impressa, quod fieri potest per Concionis repetitionē vel tacitè in mente vel pronunciatione aliquā in Musæo institutam.
 4. Scheda, quam, si quis suæ memoriæ velit consulere in ipso Concionis actu secum habeat, in quā schedā præcipua concionis capita consignari debent.
3. Modum sese exercendi & conciones habendi, qui seqq, includi potest:
1. Ad Exercitia Concionum justo tempore, non nimis maturè nec nimis serò accedendum.
 2. Locus initio ad publica concionum exercitia deligendus est angustior & infreqvens.
 3. Inchoandum est à textibus facilioribus & post pergendum ad difficiliiores.
- e

4. Dispositiones Concionum initio formentur simplices & breves, deinde paulatim progressus fiat ad majora & ornatiores.
5. Exercitia concionatoria non nimis raro instituantur, sed sæpius, ut aliquis comparari possit habitus.
6. Sine devotâ prece & iusta præmeditatione nunquam suggestum ascendat.
7. Adhibendus est unus & alter fidelis censor, qui iudicio polleat, & defectus indicare possit.

—————

Exemplum Biblicum

Traditionis Textus, ex Diçto
Joh: III. 16.

SIC DEUS DILEXIT MUNDUM, &c.

Hujus fieri potest

I. Enarratio s. Paraphrasis

1. In genere h. m. In quâvis voce magna quædam est emphasis, SIC i. e. adeo infinite, adeo ineffabiliter, tantâ amoris vehementia, conatu, excessu. DEUS, non Jupiter, non Apollo, non Rex, non Cæsar

far & c. sed qui solus veri DEI nomine cen-
 sendus est, bonitate optimus, potentia
 Maximus, Pater Domini nostri J. C. DI-
 LEXIT, cum jure debuisset odio prose-
 qui, pro suo amore dilexit, non ut Judas
 Josephum, Gen. 37. non ut Jonathan Da-
 videm, 1. Samuelis 18. non ut Jacob Ra-
 helem, Gen. 29. non ut frater fratrem,
 non ut Pater filium, sed ineffabiliter, Ef.
 49. MUNDUM, non opificium illud ex-
 ternum à se conditum pulchreque ornatum;
 sed universum genus humanum, fraude
 Diaboli seductum & per Protoplastorum
 lapsum maledictum ac reum damratio-
 nis. UT DARET non ad Regnum & tri-
 umfos, sed in carnis humilitatem Phil. 2.
 in summam paupertatem Matth. 8. in cru-
 cis confusionem, Gal. 3. in mortis amari-
 tudinem Heb. 2. in nostram reconciliati-
 onem 1. Joh. 2. in pignus amoris Rom. 8.
 DARET prior & gratis, sine merito, imò
 sine desiderio nostro, ex merâ gratiâ. FI-
 LIUM non Regis, non Isaacum, non An-
 gelum, sed SUUM Filium, non adopti-
 vum, quales nos omnes sumus, sed pro-
 prium ac naturalem, eumque non unum è
 multis sed UNIGENITUM & unicum.
 UT OMNIS, fiat locus à Genere ad Spe-

ciem per μερομὸν. Omnis cum dicitur,
 nullus excluditur, ait Ambrosius. **QUI**
CREDIT i. e. non tantum assentitur iis,
 quæ in Articulis fidei & Evangelio propo-
 nuntur, sed & verâ fide Christum cum suâ
 obedientia, justitiâ & merito apprehendit
 sibiq; applicat. **NON PEREAT**, non
 condernetur & cum Diabolis exponatur
 cruciatibus nunquam desituris. **SED**
HABEAT VITAM ÆTERNAM, omni
 fruatur felicitate, & eâ nullis seculis ter-
 minandâ.

2. In Specie per Analysisin

(1.) Grammaticam **DILEXIT**. ἀγαπᾶν
 dicitur qs. ἀγαπᾶν τὸ πᾶν καὶ συνάπτεν πρὸς
 ὁμόνοιαν significans ferri amore incensum
 magno ad desiderium unionis. **DEUS**
 Græcum Θεὸς Damasceno lib. 1 orth: fid.
 c. 12. dicitur vel à θέω curro, quod per
 omnia currat, Es: 66, 1. Pf: 138, 7. vel à θε-
 ᾶομαι Contemplor, quod omnia oculis e-
 jus subiecta sint, vel quod nihil ei desit.
 Latinum verò **DEUS** deducitur vel à
 Græco Δέος metus, quod metu ad eum co-
 lendum homines adducantur: vel ab He-
 bræo יְיָ sufficientia, quod Deus sibi ipsi
 sufficiat, nec ullâ re indigeat. Hinc dictus
 יְיָ quod apud eum solum sit ἀυτάρκεια:
 Hoc

Hoc loco sumitur ὑποστατικῶς de DEO Pa-
tre. Nam Subjectam mittens à subiecto
misso distinguitur. MUNDUM, Metony-
micè pro hominibus in mundo viventibus.
Namq; Mundi vocabulum πολύση-
μον est. Accipitur ὀλικῶς: Sic Tertullia-
nus de velandis virginib. c. 4. Mundum
si dixeris, illic erit & quæ in eo sunt, Sol
& Luna, & sidera & astra: & terra & fre-
tū & omnis census elementorum. Omnia
dixeris, si id dixeris, quod ex omnibus
constat. Et Joh: 1, 3, Col: 1, 16. Heb: 1,
3 10. Deinde μερικῶς, & significat vel τὸ
συνέχον continens, vel τὸ συνεχόμενον con-
tentum. Continens parziale est Terra.
Deus induitur fines mundi Job: 28, 24.
juxta font: ἄκρη-της-ἄκρη-της-ἄκρη-της-
S. Scriptura aliquando describit à duobus
cœli cardinibus, aliquando à quatuor Ps:
113, 3. Zach: 2, 6, c. 8, 7. Mal: 1, 11. Con-
tentum hujus Mundi sunt Homines, ita
h. 1. & Matth: 5, 14. Joh. 1, 29. 1. Joh. 2, 2.
Nomen habet Mundus à munditie & or-
natu. Græc: κόσμος notat ordinem, or-
namentum. Post lapsum autem non est
mundus sed immundus & peccatis con-
taminatus. Explicetur distinctio Phrasi-
um: Credere Deo, Credere Deum, &

Credere in Deum, ex Augustino Serm. 181.
de temp. & lib. de cognit. vit. c. 39.
Chemnitio c. 28. Harm: Evang: & Diere-
rico Instit: Catech: de I. Symb; Apost:
Artic: p. 341.

(2.) Logicam. Subiectū de quo sermo
fit, est DEUS. Prædicatum, Dilexit. Amoris
objectum est Mundus s. gen9 humanum.
Amoris effectum Filii donatio. Finis cui, est
omnis credens. Finis cuius, est vita æterna.
Ex his talis conficitur Definitio: Amor DEI
est immensa & ineffabilis illa Charitas, quã
DEUS voluntate antecedente sic ab æterno
dilexit omnes & singulos homines, ut in
plenitudine temporis miserit nobis filium
suum, qui homo factus pro hominibus
satisfaceret. Hæc doctissimus Ursinus, eu-
jus ope utimur, prolixius deducit in Ec-
clesiast: p. 42. & 44.

(3.) Rhetoricam per Tropos & Figuras.
O rem stupendam! quam nullæ ne Ange-
lorum quidem linguæ exprimere valent.
Deus ille naturæ sator & molitor, summus
ille Rex Regum & totius universi Monar-
cha infinite bonus. DILEXIT verè & ἀγα-
πῶν ἵκται ex merâ misericordia, quem ve-
rò? quem putatis o religiosa pectora.
Num.

Numquid Angelos, ministros illos flammeos, semper obsequentes Spiritus? an fortè stellis condecoratum cœlum, aut luminaria mundi maxima, ordinatissimamve illam cœli militiam? non certè, **MUNDUM** dilexit, illum per lapsum ad eò immundum, ut mundum faceret; illum dilexit impium, ut pium faceret. Potuitne iustus diligere injustum, sanctus tam pollutum? quæ participatio justitiæ cum iniquitate? aut quæ societas luci cum tenebris? Magno stetit amor **DEO**. Dilexit enim **SIC** (ô rem omni cogitatione humanâ sublimiorem!) ut unigenitum traderet **FILIUM**, non Angelos, non Mundi thesauros, non regnum vel imperium, sed unicum suum Filium. Filium, quo nihil charius habere potuit. Filium, qui erat splendor gloriæ & imago substantiæ suæ; non ad gaudia sed ad tormenta. Nam cum stare nos perditos ante thronum suum sævum videret, ita disputabat: Quid faciã? perdamne? ubi misericordia mea? an ignoscam? at ubi justitia? inveniam admirabile temperamentum, ut & justè & misericorditer salvem. I Decus in nostrum Fili & pius assere servos, delabere cœlo & carne assumptâ in integrum restitue

tue

que gentem humanam. Paruit ille libens, ecce inquit, venio &c. Ps. 40. Addatur Epiphonema l. Exclamatio.

II. Deductio s. Demonstratio. Ubi ex h. l. varia themata tractari & amplificari possunt. Quædam tantum rudiori Minervâ proponemus, elaboranda tyronibus Sacræ Eloquentiæ relinquentes. Talia sunt

I. Causæ justificationis nostræ coram DEO. (1.) Efficiens, DEUS. (2.) Materialis, Mundus (3.) impulsiva, Dei misericordia. (4.) Meritoria & formalis, Filius Dei unigenitus. (5.) Instrumentalis Fides, (6.) Finalis salus & vita æterna.

II. Missio Filii DEI, ubi (1.) Mittens est Deus Pater, quem impulit *πενηταεινός* Mundi miseria & *πενυθμενός* sua ipsius misericordia. (2.) Missus est Deus Filius. (3.) Subiectum ad quos, omnes homines. (4.) Finis proximus, reconciliatio per plenam obedientiam missi Filii Activam & Passivam. (5.) Finis ultimus, vita æterna.

III. Unicum salutis nostræ fundamentum, quod possum (1.) in DEI dilectione (2.) in Iesu Christi satisfactione (3.)

In

in fiduciali meriti illius apprehensione.
 IV. Scala coeli. Cujus gradus (1.) Pa-
 tris coelestis dilectio. (2.) Filii missio. (3.)
 Ejus satisfactio. (4.) Fidei apprehensio.
 (5.) vitae aeternae possessio.

V. Morientium cordiale ex (1.) Pa-
 tris dilectione, quae exaggeratur particulam
 SIC (2.) Filii missione. (3.) Fidei apprehen-
 sione (4.) Felicitatis aeternae promissione.

VI. Magnalia Dei Pentecostalia. Ubi
 (1.) Magnus dator, Deus Pater. (2.) Ma-
 gnum donum, Filius unigenitus. (3.) Ma-
 gni doni utilitas: ut omnis qui credit,
 non pereat, sed vitam aeternam habeat.

VII. Pentecostale Clinodium (tribus
 gemmulis distinctum, & auro inclusum)
 Gemmula (1) est Adamas divinae dilecti-
 onis, quae comparatur cum Adamante ra-
 tione (α.) Dignitatis. Adamas est gem-
 marum praestantissima, ita dilectio Dei
 pretiosa ob personam amantem, quae De-
 us, & rem amatam, quae Mundus. (β)
 Firmitatis. Ad. non facile infringi potest:
 Amor Dei & est firmus & constans. (γ)
 Claritatis Ad. gemmarum lucidissimus:
 sic Dei dilectio claret dictis s. affatu, factis
 s. effectu. (δ) Utilitatis. Ad. reddit animo-
 ses, metumq; spectrorum, teste Ruco lib

2. de Gem. c. 15. tollit: Dilectio Dei confirmat animum metu iræ divinæ exanimatum. (2.) Rubinus Christi traditionis, quæ confertur cum Rubino ratione (α) dignitatis. Rubinus præcipuè genuinus gemma pretiosa est, quanto magis Christus DEI Filius mundo datus. (β) Rubicunditatis. Rub: rubet: ita Christus rubicundus fuit in passione. (γ) Salubritatis. Rub. pellit pestem, virus, terrores, moerorem, confortat oculos &c. Christi sanguis venenum peccati, & omnes tentationes Satanæ &c. efficacissimum est nostrum collyrium, cuius ope videamus pretiosam nostram redemptionem, Deiq; Patris reconciliationem. (3.) Smaragdus æternæ vitæ possessionis, quæ cum Smaragdo confertur ratione (α) Venustatis. Smaragdus virore suo venustus est: quanto magis vita æterna bonis ac dotibus suis. (β) jucunditatis. Smar. virore visum delectat: Vit. æt. delectabit adspectu Trinitatis, Angelorum, Electorum &c. (γ) facultatis. Smar. corroborat cor, animum lætificat. V. æt. gaudia feret innumera. (4.) Aurum fidei applicationis, quæ comparatur cum auro ratione (α) nobilitatis. Aurum metallorum nobilissimum: Fides Virtutum. (β) Soliditatis. Aurum

rum metallorum solidissimum: Fides salutis nostrae
 fundamentum. (γ) Claritatis. A. metallorum cla-
 rissimum: Fides per Bona opera lucet. (δ) Effi-
 cacitatis A. cor hominis confortat: Fides multò ma-
 gis. (ϵ) Tenacitatis. Aurum gemmas comprehendit
 ac continet: Fides complectitur Christi meritum &
 applicat. Quod Thema CL. Dn. M. Samueli Schamidio,
 Lycæi nostri Rectori Meritis. debemus, qui anno ab
 hoc secundo (1675.) publicè id explicabat. Idem
 & in Concione typis Quedl. (1671.) exscripta ex h. l.
 contemplandam dedit Rosam Pentecostalem
 cum Hortensi comparatam (1.) ob præstantiam s. di-
 gnitatem (2.) ob elegantiam & suavitatem (3.) ob
 efficaciam & utilitatem, ad eum modum, quo B. Ger-
 hardus olim ex hoc dicto & Cant: 6, 2. Liliū
 Pentecostale proposuit Postill. Salomon: p. 686.
 sq. Plura suppeditat Ursin. c. l. p. 47. seq.

II. Applicatio s. Usus

I. Dogmatico- Elencticus de justificatione ho-
 minis, quæ fit apprehensione meriti Christi per fidem. Un-
 de (1.) fiat Propositio: Ex hoc dicto ad gravissimam
 quæstionem de ratione apprehendendi meritum Christi
 per fidem ad iustitiam & salutem, emergit firma re-
 sponsio. (2.) Narratio. Olim Pharisei in Ecclesia &
 jam Pelagiani disputant, hominem justificari & salvari
 per opera Legis, per propria merita. Illi statuebant
 Messiam tantum fore Regem temporalem: Hi verò
 quod nihil perdidissemus in Adamo, nihil sperabant
 ex Christi merito. Ex hac Pelagii schola progressi
 sunt Pontificii docentes, nos non solum Christi merito
 aut fide solâ meritum apprehendente, sed etiam pro-
 priis meritis iustos fieri. (3.) Ponatur Thesis nostra:
 Nos solum Christi merito & solâ fide illud appren-
 dente iustitiam & salutem consequimur. (4.) Confir-
 metur (α) ex Dei dilectione merita omnia anteceden-
 te, Addantur loca paralela S. Script: Rom: 5, 6. Tit: 2

3, 5. I. Joh. 4. 10. Eph : 2, 8. (β) ex solius fidei positione. opera excludente. Adde loca paral. Romo 3, 28. C. 4. v. 5. Gal. 2, 16. Eph. 2, 8. Hinc (5.) Confutentur Objecta Adversariorum. Denique (6.) Concludatur : Quare cum Deus nos salvet gratuitâ dilectione solâ gratia, solo Christi merito, solâ fide apprehendente justificemur, nostrum erit hanc sententiam sinceram tueri, errores detestari & à fermento hoc Pharisaico abstinere. B. Ursin. c. l. p. 57.

2. Moralis, qui contineat consolationem. Thesis nempe Deus dilexit Mundum, transferatur ad Hypothesin h. m. Quæ cum ita sint, (fiat brevis Recapitulatio in Epilogo) ergo mi homo etiam te dilexit. (Amplificetur ex loco circumstantiarum, quæ Christus propter homines fecerit.) Arrige proinde aures & concipe spem. Si enim Deus totum mundum dilexit, utiq; & te dilexit, qui mundi partes. Si Deus pro omnibus hominibus unigenitum suum Filium tradidit in mortem, utiq; ergo pro te. Si oblivisci Pater potuit peccatorum totius mundi, tuas etiam iniquitates oblivione delevit, qui minutissima saltem mundi particula es. (Fiat Amplificatio Pathetica per Ethopoeiam) Crede modo ipsum Christum sic te alloqui : Ego thronum palestem reliqui, ut tibi regnum acquirerem caeleste. Ego cum omnium Dominus essem, servi formam assumsi, ut à te durissimum iugum æternæ depellerem servitutis. Ego pauper factus sum, tu existeres dives. Ego me infinitis laboribus, cruciatibus & ærumnis exposui, ut quietem tibi parerem. Ego me morti subjeci deterrimæ atq; acerbissimæ, ut tu in æternum viveres. Imo si meritum meum non sufficiens esse nossem, adhuc pro te morerer. (Confutatio objectionum Satanæ) Dicat jam Diabolus, Deum non dilexisse omnes homines, non dedisse filium pro omnibus hominibus, Christum pro te non esse mortuum, objiciat tibi tuam indignitatem, impugnet tuam fidem. Eja confide tuo potius Christo, crede in eum, & res salva erit.

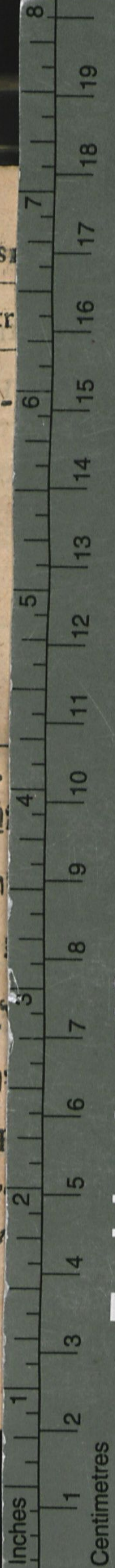
SOLI DEO GLORIA.

AB 44 $\frac{27}{h,3}$

3
ULB Halle
003 122 751

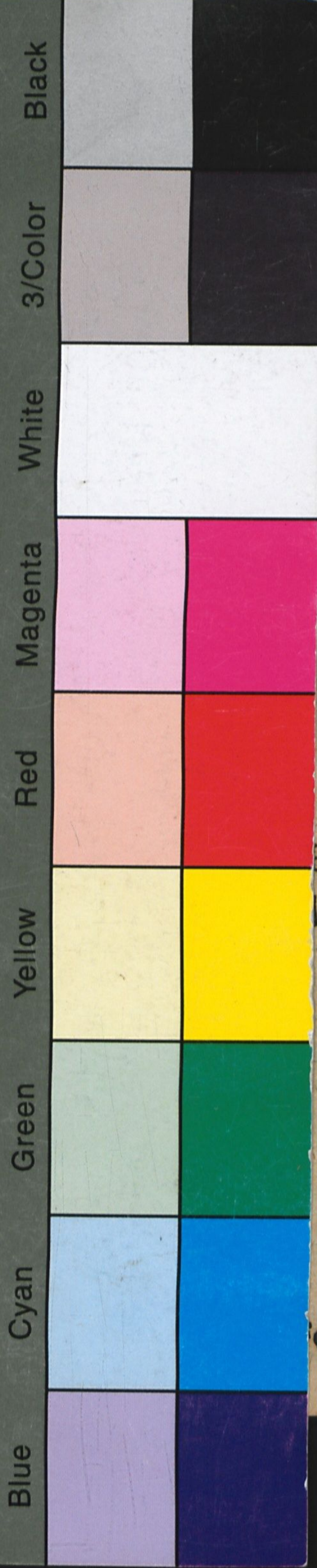

sb.

VD 77

Farbkarte #13

B.I.G.

6
THODUS
NCIONANDI
ABELLARIS

Ex
ülsemanni Oratoriâ
esasticâ maximam partem
concinnata,
&
Exemplo Biblico Tractati-
onis Textûs,
edita
â
HANNE HENNINGIO,
vella Marchico, P. L. C.
& Illustris Quedlei CON:
RECTORE,

QUEDLIMBURGI,
ormis Johannis Ockelii;
A. Æ. D. clc lxc LXXVII.

